

hi perseguïen els pops despistats, es clavaven espines de garotes a les plantes dels peus i, de tant en tant, hi trobaven meravelloses esponges i estrelles de mar.

Recorda les ocasions en què havia acompanyat l'avi amb el bot, que es trobava situat no gaire lluny del Salvavides. L'avaraven junts i també el pujaven junts. Quan sortien a calar o a llevar, en els dies de mar calma, li agradava seure a la falda de l'avi i ajudar-lo a vogar. Ella empenyia amb totes les seves forces, mentre ell reia satisfet i orgullós. Quantes coses de mar li havia ensenyat, en aquelles sortides!

Però, lamentablement, això s'acabà. Un bon dia, el pare de la Marina, funcionari de l'Estat, va ser traslladat. Ella tot just tenia 12 anys. Tots van seguir-lo: la mare, ella i els seus dos germans més petits. Amb recança. Deixaven el seu món; l'Escala. El poble de la mare i dels avis materns, on els tres nens havien nascut. Deixaven una manera de viure, de parlar i de sentir, que trobaren molt a faltar en els temps venidors i que només tastaren en visites fugisseres.

Van passar els anys i la Marina es casà amb un andalús. No se n'ha penedit mai. Per ella va ser com una alliberació, ja que li permeté sortir del domini patern, que mai no havia assumit. El pare els feia parlar en castellà a casa i sempre posava entrebancs quan deien per anar a l'Escala. En canvi, el seu marit és un home obert, que sempre està content i que no té cap problema amb la llengua. Va ser ell qui va animar la Marina cap al món de les sardanes quan descobriren l'arxiu de l'avi, tan magníficament conservat, en ocasió d'heretar la casa.

Aquesta casa és el motiu del qual la Marina i els seus passen, ara, força dies a l'Escala. Fa uns anys havien vingut per l'aplec com a escalencs absents, però ara ja no, ara hi participen com uns vilatans més i tots n'estan orgullosos. Quan són aquí, ella treballa, amb un gran plaer, en la conservació de l'arxiu de l'avi, en el qual ha trobat una gran quantitat de material: partitures, programes d'aplec i de festes majors, fotografies, gravacions sonores, llibres, revistes... Li agrada remenar-ho tot, per mirar-s'ho i tornar-ho a posar bé. És davant d'aquest arxiu tan rigorosament i amorosament conservat, que sent una gran admiració pel seu avi i per la feina que féu.

Un grup d'adolescents s'ha acostat. S'adona que fa nosa, però abans de marxar es mira la mar per acomiadar-se'n. La veu negra i enigmàtica. Tanmateix els seus pausats moviments fan entendre que en realitat està dormint, bressolada per la música que li arriba, recuperant-se d'un dia molt atrafegat. Es tomba, comença a caminar i s'acosta cap on hi ha el brogit de les sardanes. És la cinquena de la nit. Aprofitarà per ballar l'última.

Mentre la cobla enceta l'atractiva "Juny" per acabar, la Marina reflexiona tot badant. Pensa que és admirable com la sardana, sense gairebé cap suport institucional ni mediàtic, resisteix els embats del anys i d'un món, diuen, cada dia més globalitzat, que la voldria veure morta i enterrada. De moment, ella, recollint la força que li donen els seus orígens materns, pensa contribuir perquè això s'endarrerixi el màxim possible. Envigorida per aquest pensament i per un impuls de renovada fúria, s'incorpora decidida a la rotllana que s'ha format davant seu.

Pere Juhé i Oriol